

SVETSKA TRGOVINSKA ORGANIZACIJA

- U poslednjoj deceniji XX veka intenzivirao se proces internacionalizacije proizvodnje i trgovine, koji se naziva *globalizacija svetske privrede*.

Nosioci procesa globalizacije svetske privrede su: transnacionalne korporacije i industrijske razvijene zemlje, a pre svih SAD.

- Dominantni privredni subjekti postaju transnacionalna preduzeća koja, u svojoj poslovnoj strategiji *svetsko tržište posmatraju kao jedinstvenu celinu*.

- Jedan od tokova koji stimulišu proces

Pod institucionalnom integracijom podrazumevaju se svi oblici institucionalizovanih odnosa između država u svetu, bilo da se radi o saradnji država kroz stvaranje međuvladinih organizacija ili saradnji kroz niz neformalnih međunarodnih grupa.

- Grupa 7, susret ministara finansija sedam industrijski razvijenih zemalja Francuska, Nemačka, Italija, Japan U.K., SAD, Kanada.¹
- Grupa 77, u UN grupa razvijenih zemalja brani zajedno ekonomski interes i grade kapacitete za pregovaranje sa drugima

Integracija država

- **Globalni nivo** - Svetska trgovinska organizacija - STO, Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj - OECD....
- **Nivo kontinenta** - Evropska unija
- **Nivo regiona** - CEFTA, EFTA
- **Nacionalni nivo** - Srbija

Svetska trgovinska organizacija

- Međunarodna multilateralna organizacija koja je osnovana s ciljem da nadgleda i liberalizuje međunarodnu trgovinu
- formirana 1995.
- naslednik je Opšteg sporazuma o tarifama i trgovini (*General Agreement on Tariffs and Trade*, GATT), koji se potpisan 1947.

- Prema Sporazumu o osnivanju Svetske trgovinske organizacije (STO), ova organizacija ima svojstvo pravnog lica i predstavlja institucionalni okvir koji obuhvata:
- GATT, u formi u kojoj su njegova pravila i discipline izmenjena i dopunjena u pregovorima Urugvajске runde (tzv. GATT 1994.)
- Sve sporazume i aranžmane zaključene pod njegovim okriljem i
- Ukupne rezultate pregovora Urugvajске runde.

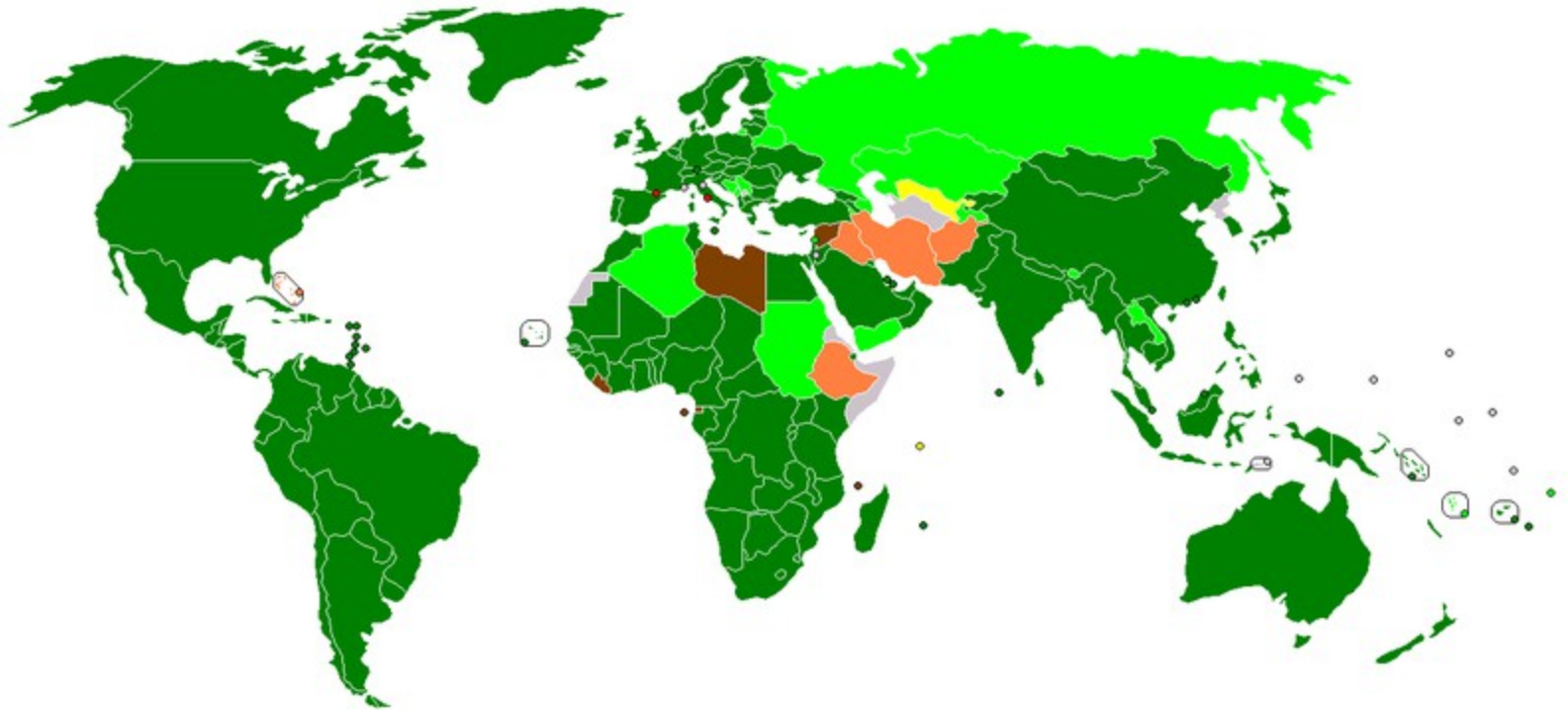
- 153 člana, predstavljaju više od 97% ukupne svetske trgovine i 30 zemalja kandidata je u postupku pregovora za prijem u članstvo
- sedište u Ženevi
- budžet 189 million švajcarskih franaka (182 million dolara) u 2009.
- 625 zaposlenih
- Website www.wto.int
- Srbija u postupku pregovaranja - uslov za članstvo u EU

WORLD TRADE ORGANIZATION

Osnivači i zemlje koje su podržale formiranje

Status of WTO negotiations:

Members (including dual-representation with the European Communities)

Draft Working Party Report or Factual Summary adopted

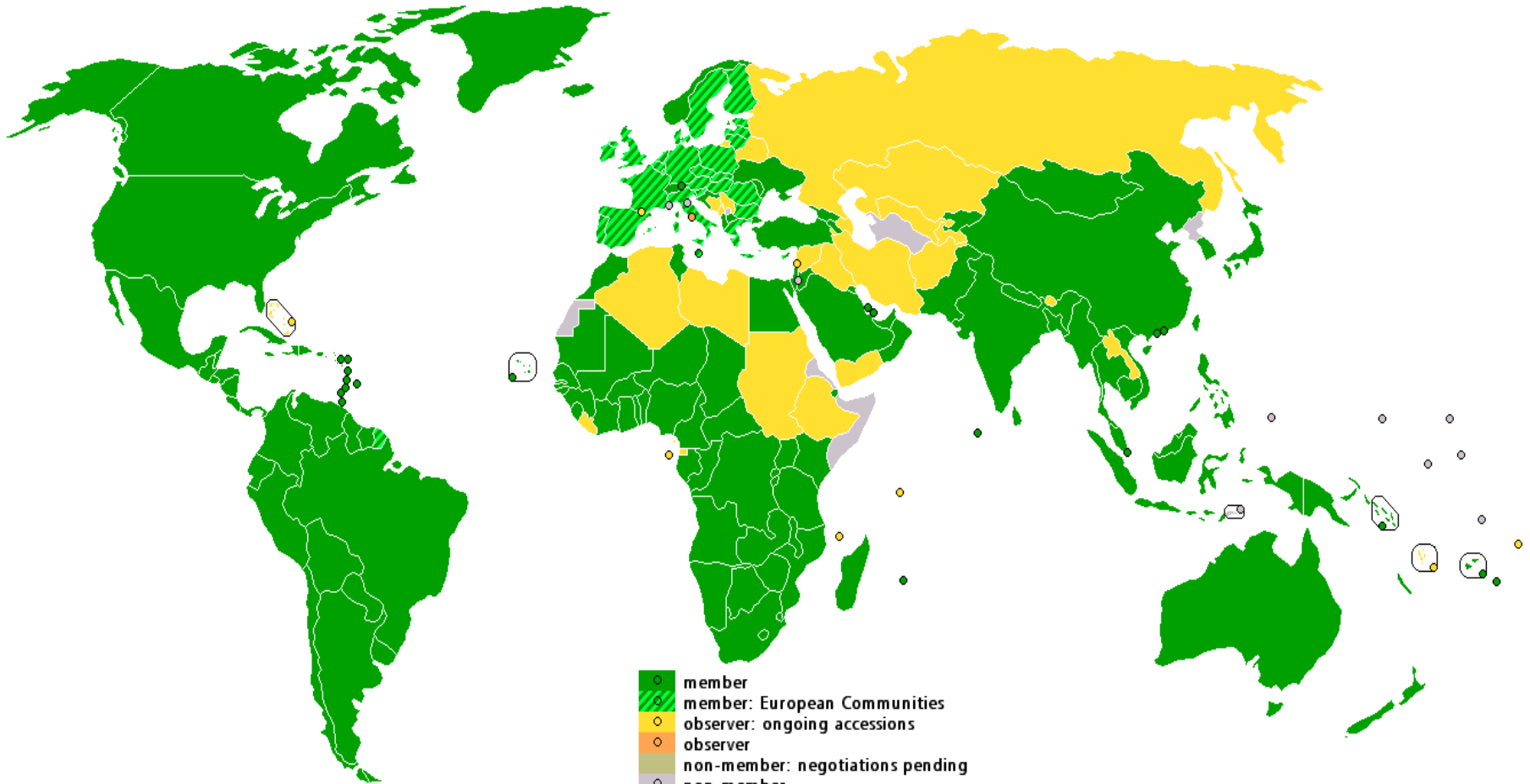
Goods and/or Services offers submitted

Memorandum on Foreign Trade Regime submitted

Observer, negotiations to start later or no Memorandum on FTR submitted

frozen procedures or no negotiations in the last 3 years

no official interaction with the WTO

Glavni ciljevi STO

- Da poveća životni standard stanovništva država članica,
- da osigura veću rast privrede zemalja članica i rast tražnje,
- da poveća proizvodnju i spoljno-trgovinsku razmenu roba i usluga,
- da obezbedi održiv razvoj i zaštitu prirodne sredine omogućavajući optimalno korišćenje svetskih prirodnih bogatstava,
- razvoj organizacije na način koji je uskladjen sa potrebama i interesima članica sa različitim nivoima razvijenosti.

Zadaci STO

- Upravljanje trgovinskim sporazumima zaključenim u okviru STO,
- Učešće u forumu za multilateralne trgovinske pregovore,
- Vođenje trgovinskih sporova,
- Praćenje nacionalnih trgovinskih mera;
- Tehnička pomoć i obuka za zemlje u razvoju i zemlje u tranziciji,
- Saradnja sa drugim međunarodnim organizacijama.

Žalbe i odgovori na žalbe u okviru STO

Šta znači članstvo u STO?

- znači *delovanje* i *ponašanje* u međunarodnim trgovinskim odnosima *u skladu sa obavezujućim pravima i obavezama*.
- članice STO uživaju stoga sva prava i privilegije koje su im odobrile ostale članice ove organizacije kao i *sigurnost i predvidljivost u međunarodnim trgovinski odnosima što je jedan od primarnih stubova STO*.
- obaveze svake članice je da *otvore svoje tržište za druge članice* ove organizacije i da u *nacionalno zakonodavstvo ugrade pravila ove organizacije* – ceo ovaj korpus je integralni deo sporazuma o pregovaranja za članstvo u STO.

Ko može postati član STO?

- Bilo koja država ili zasebna carinska teritorija koja autonomno vodi svoju spoljnotrgovinsku politiku, pod uslovom da sve članice STO prihvate rezultate pregovora zemlje kandidata i članica STO.
- Proces pristupanja započinje nakon formiranja radne grupe članica STO i odvija se kroz proces pregovora.

Prednosti koje donosi članstvo

- Samo *otvaranje procesa pregovara* zemlje kandidata znači jasan signal stranim investitorima da se u zemlju *uvodi trgovinska politika* zasnovanu na predvidljivosti, transparentnosti, vladavini prava i implementiranu kroz zaokružen institucionalni mehanizam.
- STO pruža mogućnosti novoj državi članici da proširi svoje trgovinske okvire i obezbedi sebi pristup na tržišta drugih članica,

- Prava koja se stiču po osnovu STO mogu da uživaju samo njene članice,
- Samo zemlje članice imaju pristup mehanizmu rešavanja sporova u okviru STO,
- Članstvo omogućava da se kroz sukcesivne runde multilateralnih trgovinskih pregovora istaknu sopstveni trgovinski i širi ekonomski interesi.

Koji je prvi korak u procesu pristupanja STO?

- Proces počinje kada zemlja kandidat dostavi zahtev Generalnom direktoru STO zahtev za pristupanje u skladu sa odredbama člana XII. Po prijemu zahteva, isti razmatra Generalni savet STO i donosi odluku o osnivanju Radne grupe.
- Zadatak Radne grupe je da ispita zahtev za pristupanje STO,
- Član Radne grupe može biti svaka od članica STO kao i redstavnici MMF i SB.

II korak

- Pregovori - bilateralni i multilateralni
- Bilateralni – dogovaraju se carine za proizvode značajne za pregovarača
- Multilateralni sastanci -Vreme procenjuje radna grupa
- Zemlja kandidat sa svakom zemljom pojedinačno potpisuje ugovor
- Na kraju se na završnoj sednici zemlja prima u članstvo.

Student: Kresović Ljilja 2017/200033

Profesor: dr Ćuzović Đorđe

Pitanja:

- 1) Ko su nosioci procesa globalizacije svetske privrede?
- 2) Glavni ciljevi STO?
- 3) Zadaci STO?
- 4) Ko može postati član STO?